

© Людмила КРУГЛОВА

НАУКОВЕ МАЙБУТНЄ МЕМОРІАЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ

[Рецензія на документ: Легасова Л. Концептуальні засади наукової діяльності Меморіального комплексу «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років» на 2012-2020 рр. / Л. Легасова, Н. Шевченко // Сторінки воєнної історії України. Зб. наук. статей / Відп. ред. О.Є. Лисенко. – К.: Інститут історії України НАН України, 2012. – Вип. 15. – С. 240 – 257.]

Останнім часом у науковому світі спостерігається зростання інтересу до проблем музеїв та музеології як молодій галузі знань, її теоретичного осмислення, удосконалення професійного понятійного апарата, що свідчить про позитивні зрушення в процесі оформлення її як зрілої наукової дисципліни.

Орієнтація України на європейські стандарти, у тому числі й у музейній галузі, вимагає від фахівців глибокого освоєння світового досвіду, осмислення теоретичних засад дослідження й використання пам'яток.

Українське музеєзнавство є невід'ємною складовою розвитку міжнародної музеології. Разом із тим, як і вся історія розвитку музеїв України, ця наукова галузь має свою національну специфіку. Це пов'язано з особливостями формування музейної мережі, самобутністю й різноманітністю історико-культурної спадщини на українських теренах, обумовлено розвитком української історії, її драматичними періодами.

Реалії сучасного життя установ культури, на жаль, не сприяють творчій праці бюджетних організацій. І не дивно, що ці установи не складають масштабних дослідницьких планів і не подають їх для обговорення та пропозицій іншим фахівцям. Особливо, якщо мовиться не про науковий заклад, а про музей. Тому публікація на шпальтах наукового збірника «Сторінки воєнної історії України» Концептуальних засад наукової діяльності Меморіального комплексу «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 років» на 2012 – 2020 рр. викликала у мене підвищену зацікавленість. На моїй пам'яті це перша такого роду спроба публічного обговорення важливого наукового документа.

Дійсно, вже на сьогодні наукова робота Національного музею історії Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років заслуговує позитивних оцінок. Не можна залишити поза увагою і книжковий доробок Меморіального комплексу. Варто лише згадати серію видань під назвою «Дослідження, документи, свідчення». Вона нині нараховує три книги, але, як свідчать Концептуальні засади, науковці на цьому не зупиняються. Я впевнена, що незабаром ми побачимо низку нових праць музейних працівників – не менш цінних та не менш цікавих.

Концептуальні засади Меморіального комплексу складаються з трьох частин: вступу, загальних положень, основних напрямів наукової роботи та очікуваних результатів. У вступній частині науковці Меморіалу обґрунтовують причини створення Концептуальних засад. У загальних положеннях розкриваються провідні напрями наукової роботи, концептуальні принципи, на яких ґрунтується наукова діяльність, пріоритети наукових досліджень Меморіального комплексу.

На особливу увагу заслуговують «Основні напрями наукової роботи». У цій частині детально висвітлений план наукової роботи співробітників музею на найближчі 8 років. Як свідчить документ, головним для науковців Меморіалу залишається науково-дослідницька робота. Однак не залишаються поза увагою й інші види діяльності: науково-фондова, науково-експозиційна та виставкова, науково-просвітницька, науково-методична, науково-реставраційна та науково-видавнича.

Приємно відзначити, що музейники оновлюють свій заклад, прагнучи вивести його на рівень світових вимог. Науковці Меморіалу декларують відкритість до співпраці з іншими українськими та закордонними науковими центрами та музеями; приєднання до міжнародних музейних об'єднань; активну участь у роботі міжнародних музейних організацій та міжнародних рейтингах (С. 247), що є надзвичайно важливим фактором успіху в умовах європеїзації Меморіального комплексу як в експозиційній, так і в науковій роботі.

І насамкінець хотілося б щиро побажати колегам із Меморіального комплексу, щоб у результаті виконання Концептуальних засад були досягнуті всі завдання, які перераховані в очікуваних результатах реалізації.

З огляду на вищезазначене і те, що Концептуальні засади висвітлюють усі напрями наукової діяльності Меморіального комплексу, а також зважаючи на наявність нагальних потреб подальшого наукового розвитку Національного музею історії Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років на 2012-2020 рр., вважаю за доцільне рекомендувати Концептуальні засади наукової діяльності для практичного використання.